

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliorvm Omnivm Generalivm Et Provincialivm Collectio Regia

Ab anno MCXVIII. ad annum MCLXXIX.

Parisiis, 1644

Epistola Canonicorvm Sancti Petri Romae. Pro parte Victoris.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15588

EPISTOLA CANONICORVM
SANCTI PETRI ROMÆ.

Pro parte Victoris.

Inuictissimo & gloriosissimo domino suo Friderico Romanorum imperatori, & semper Augusto, & venerabilibus patribus in Christi nomine congregatis, fratres qui Romæ sunt, basilicæ sancti Petri principis apostolorum canonici, Angeli magni consilii præsentiam, & Spiritus sancti consolantem gratiam.

PATRES sanctissimi, quos Deus elegit ad consolationem mœrentium, & delinquentium correctionem, sicut ait Apostolus, *Corripite inquietos, consolamini pusillanimes*, intendite precibus nostris, & ad dolorem nostrum leniendum consolationis manum extendite. Tanta est enim tam diffusa mœroris nostri materia, vt vnde debeamus exordium sumere difficulter possimus inuenire. Verum quia materia doloris est & mœroris, a luctu & mœrore ordiri decreuimus. Attendite ergo & videte, si est dolor sicut dolor noster, cum videamus matrem nostram Romanam ecclesiam: quondam fulgentem, a filiis suis, imo alienis, quia mentiti sunt ei, quos enutriuit & exaltauit, ipsi autem spreuerunt eam, contumeliose euisceratam, & membris ex parte mutilatam, in cœno iacentem, contumeliam iacturamque suam nec sentientem. Vnde cum Ieremia, plorante suæ Ierusalem destructionem, plorantes dicimus: *Non crediderunt reges terræ, & vniuersi habitatores orbis: quoniam ingrederetur hostis, & inimicus per portas Ierusalem.* Vere Ierusalem erat mater nostra Romana ecclesia, quæ cunctis ad se venientibus & quærentibus pacem dabat. Nunc autem, & dolentes dicimus, vt olim illa; Peccatum peccauit nostra Ierusalem, propterea instabilis facta est. Nec immerito propter peccata prophetarum eius, & iniquitates sacerdotum eius, errauerunt cæci in plateis, facies Domini diuisit eos. Et vere: *Vultus enim Domini super facientes mala, vt perdat de terra memoriam eorum.* Vnde plurimo rubore diffundimur. Vere peccatum peccauit hoc tempore nostra Ierusalem, inuidia & odio, & iniquitatibus multis, quæ, quia per omnia longum est enarrare, ad ostendendam Romanam ele-

ctionem, & causam discordiæ declarandam, propositum conuertemus.

Domino igitur papa Hadriano felicitis memoriæ, prima vigilia, Kalendis Septembris, viam vniuersæ carnis ingresso, conuenit illico maxima multitudo, cum quibus & senatores adfuerunt, quorum consilio corpus Romam delatum est. Inter cardinales vero contentione crescente, conuenit tandem inter eos vt Romam redirent, & concordem electionem facerent de aliquo cardinalium. Quod si non possent, quærerent extraneam personam. Quod si nec sic possent conuenire, ab electione quiescerent, donec inuenirent idoneum virum, quem concorditer eligere deberent. Et hoc vnanimiter ab omnibus confirmatum est. Post hoc autem statim Romam redierunt. Dominus Octavianus, & quidam alii accesserunt ad obsequium defuncti. Quidam vero alii præmiserunt auctorem scelerum Bosonem primogenitum Satanæ, vt munitionem beati Petri occuparet, cuius custodes fidelitatem ei iurauerant, domino papa Hadriano viuento, eumque postea subsequentes eandem munitionem conscenderunt. Dominus autem Tusculanus palatium ascendit. Dominus Octavianus & dominus Rolandus cancellarius ad domos nostras venerunt, & quidam alii. Vocati autem isti ab illis qui munitionem obseruabant, responderunt se nunquam ascensuros in munitionem, Bosonem verentes, ne, sicut eis relatum fuerat, a iuratis Bosonis caperentur. Et dominus cancellarius, Vadam, inquit, & eos ad vos descendere faciam. Iuit cum eo diaconus de carcere Tulliano videlicet, nec redierunt, & sic per biduum de loco vbi electionem facerent, conuenire nequiverunt.

Tandem die sabbati descendentibus illis de munitione, ascenderunt omnes post altare beati Petri, & cœperunt de electione tractare. Cumque conuenire non possent, dixerunt isti qui concordiam & pacem ecclesiæ desiderabant, Date nobis electionem, & eligemus vnum de vobis, aut habeatis vos electionem, & eligite quem vultis de nobis vnum: & noluerunt. Surrexit tandem velut iratus Otto, diaconus sancti Georgii, & Adebaldus Crassus, cardinalis sanctorum apostolorum, & Ioannes Neapolitanus, & accepto manto voluerunt immantare domi-

ANNO
CHRISTI
1160.

num Rolandum cancellarium, sed saniore & meliori parte cardinalium ex parte Dei omnipotentis, & beatorum principum apostolorum Petri & Pauli, atque totius ecclesie auctoritate prohibente, non potuerunt. Facta autem hac prohibitione, iterum eum immantare attentauerunt, nec potuerunt, & cancellarium cum manto nullo modo tetigerunt: per eos tamen non stetit quin immantaretur. Ceterum clerus Romanus, qui in ecclesia beati Petri pro electione summi pontificis conuenerant, audito clamore cucurrerunt, circumdantes dominum Ottonem, qui erat cum cardinalibus iuxta altare beati Petri, & clamauerunt omnes dicentes: Dominum Octavianum eligite, per quem solum ecclesia pacem potest habere. Tunc petitione populi Romani & electione totius cleri consentiente, & desiderante vniuerso capitulo basilicæ beati Petri, dominus Octavianus cardinalis a saniori parte cardinalium electus est, & manto indutus, ac in sede beati Petri positus, absque omni contradictione, cantantibus omnibus Te Deum laudamus in iubilo. Deinde, sicut mos est, domini cardinales, & clerus Romanus totus, qui præsens erat, & qui postea confluxerat, populique Romani pars maxima, pedes eius osculati sunt. Quod videns dominus Rolandus cancellarius, & qui ei, sicut dicebatur, iuramento erant astricti, nec clamauerunt, nec aliquo modo contradixerunt, sed inclinato capite redeuntes, munitionem quasi spe sua frustrati conscenderunt. Tunc domini cardinales, clerus, iudices, scriniarii, senatores, populusque Romanus, dominum electum signis & bandis præcedentibus, ad palatium vsque cum iucunditate perduxerunt, Romano more clamantes: *Papa Vittore, santo Pietro lo elegge.* In crastinum autem quidam de clero Romano ascenderunt munitionem, & osculata manu domini cancellarii, cœperunt eum & qui cum eo erant, rogare, vt paci ecclesie prouideret. Quidam autem de diaconis curiæ respondit eis velut indignans: Heri pedes domini Octauiani, qui fratrem suum dominum cancellarium exiit manto, & se induit, estis osculati, & modo venitis ad nos? Et dominus cancellarius, Noli, ait, domine cardinalis, dicere quod verum non est. Dominus Octavianus nunquam exiit me manto, quia nunquam indutus fui.

Concil. Tom. 27.

Vu ij

sicque per totam hebdomadam illam domino cancellario & suis in ecclesia beati Petri morantibus nono die descendentes trans Tiberim, eo die & altero commorantes, vndecim exierunt, & peruenerunt ad cisternam Neronis, in qua latuit Nero fugiens Romanos insequentes. Iuste cisternam adierunt, quia dereliquerunt fontem aquæ viuæ, & foderunt sibi cisternas, cisternas dissipatas, quæ continere non valent aquas. Et ibi die altero, qui duodecimus erat ab electione domini Victoris, induerunt cancellarium stolam & pallium erroris, in destructionem & confusionem ecclesiæ, ibique primum cantabant Te Deum laudamus: quis vestrum, o sanctissimi patres, audiuit talia? Quantum in eis est, biceps hodie facta est Romana ecclesia. Nunc tacendum nobis est, vt dominus Otto palatinus comes, & dominus Guido comes de Blanderata, & dominus Heribertus præpositus, viri prudentissimi, imperatoriæ maiestatis legati, vicem recipiant referendi, quid in domino cancellario & suis repperint. Qui cum nota retulerint domini episcopi, & domini imperatoris legati, quid hincinde humilitatis & veritatis cognouerint plenius poterunt enodare. In Vrbe quoque cum Romanus clerus ad ecclesiam beati Petri, ipsis præsentibus, conueniret, quid de facto isto persenserint, quoniam præsentibus esse credimus, referant ipsi, & ad hoc comprobandum duos de fratribus nostris Petrum Christianum ecclesiæ nostræ decanum, & Petrum Guidonis camerarium sanctæ Romanæ ecclesiæ subdiaconum, sanctitati vestræ transmittimus, vt de his omnibus veritatis testimonium etiam viua voce perhibeant. In cœna Domini estis, in qua redemptionis humanæ sacramenta peregit. Duos gladios apostoli se habere professi sunt, quos & vos habetis, quid in eis, & per eos agere debeatis, nullus vestrum ignorat. Ibi dictum est a Christo, *Satis est*. Et nos qui Christi vestigia sequi debemus, vobis dominis nostris dicimus; huic operi finem facientes, Satis est. Omnipotentis sapientia Patris, qui nouit & potest vnire vota & voluntates omnium, doceat vos omnes, & vniat ad confusionem Babylonicam destruendam, & simoniam de ecclesia propellendam, & pacem toti mundo desiderabilem in integrum reformandam.

ANNO
CHRISTI
1160.

Hæc eadem summam, non citra fauorem & studium, vt solet, schismaticorum imperatorum fautor abbas Vrspergensis in chronico his verbis enarrat: *Tunc imperator Fridericus, tali turbatione comperta, Romana ciuitati condoluit, & qualiter subuenire posset excogitauit. Tandem de consilio bonorum virorum utrosque electos ad se venire statuit apud Papiam, non vt eos iudicaret, aut causam sedis apostolica, sed vt a prudentibus viris addisceret, cui electo potius obedire deberet. Quo Octavianus, qui & Victor, cum suis fautoribus aduentauit. Rolandus vero, qui & Alexander, frequenter admonitus accedere contempsit. Tunc coram imperatore, & patriarcha Aquileiensi, & episcopo Cremonensi, & aliis quampluribus episcopis, & ecclesiarum prelati, causa Octauiani discussa est: & adhibitis testibus, qui presentes fuerunt, probatum est, quod sicut supra descriptum est facta est vtraque electio. De iure quoque satis adiectum est, vt reprobata electione Rolandi, Octavianus verus presul Romana ecclesie iudicaretur. Tunc patriarcha Aquileiensi, alii quoque episcopi, & ecclesiarum prelati, ad pedes eius se prostrauerunt, imperator quoque idipsum fecit, vt ab eo indulgentiam acciperent, & sibi obedientiam facerent. Quem exinde imperator destinauit in Alemanniam, vt cuncti ei obedientiam facerent, quod & factum est: nam Reinaldus Colonienis archiepiscopus eum deuote recepit. Moguntiensis quoque & Magdeburgensis ipsi Victori papa se subdere cum suis suffraganeis. Mansitque Roma cum suis conspiratoribus in confusione, vt adimpleretur quod dictum est per Prophetam: Qui insurgunt in me, confundantur; & tertium dictum adimpleretur: Seruus tuus lætabitur. Hæc ille.*

psal. 108.

EPISTOLA

ALEXANDRI PAPÆ III.

AD ARNVLPHVM LEXOVIENSEM EPISCOPVM.

Refert de hoc Conciliabulo quæ præ pudore schismatici silentio præterierunt.

Alexander episcopus seruus seruorum Dei venerabili fratri Arnulpho Lexouiensi episcopo salutem & apostolicam benedictionem.

LITERAS a tua nobis prudentia destinatas tanto hilariori mente suscepimus, quanto de vberiori pinguedine caritatis, & ampliori feruore deuotionis eas nouimus processisse. Quas & nos ipsi attente fati ac diligenter inspeximus, & vt conceptæ dilectionis integritas, & probatæ fidei certitudo, in tenebris non lateret, sed fieret ignorantibus manifesta, eas in fratrum nostrorum audito-

V u iij